

Austrheim kommune

post@austrheim.kommune.no

Bergen, 13. mai 2022

Dette innspillet sendes på vegne av Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Birdlife Norge avd. Hordaland, Naturvernforbundet Hordaland, og Bergen og Omland Friluftsråd.

Oppstart av Kommunedelplan for naturmangfold, Austrheim kommune

Høringsuttalelse fra FNF Hordaland

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Hordaland viser til mulighet for å komme med innspill til oppstart av arbeidet med kommunedelplan for naturmangfold i Austrheim kommune, samt til dialog mellom Asbjørn Nagell Toft og Bergen og Hordaland Turlag, der det ble gitt utsatt høringsfrist til 16. mai.

FNF Hordaland er svært positive til at Austrheim kommune nå har startet prosessen med å få laget en kommunedelplan for naturmangfold. Tap av natur og biologisk mangfold er et av de aller alvorligste miljøproblemer vi står overfor, og må stanses gjennom utallige små og store tiltak på alle samfunnsnivåer – ikke minst i kommunene.

FNF Hordaland har for øvrig flere ressurspersoner som er tilknyttet forumet vårt, både i styret og i de tilknyttede organisasjonene, og vi bidrar gjerne inn i en ressursgruppe i tilknytning til det kommende planarbeidet hvis dette er ønskelig.

Arealforvaltning og naturmangfoldloven

Planen bør blant annet si noen om forholdet mellom kunnskap og forvaltning/politikk i kommunen – for eksempel et eget avsnitt om aktuelt lovverk og forvaltningsverktøy. Her kan man koble arbeidet med kommunedelplanen til konkret naturforvaltningspraksis i kommunen: Er det for eksempel slik at alle vedtak som berører naturen (f.eks. arealplaner) er i tråd med naturmangfoldloven § 7, jf. §§ 8–12? En kommunedelplan er en god mulighet til å se nærmere på hvordan denne type praksis er i dag, og ikke minst hvordan den kan bli enda bedre. Det er nettopp i arealforvaltningen vi må finne løsningen på natur- og artstapsutfordringene, ettersom arealinngrep, arealendringer og

fragmentering av natur utgjør hele 90 prosent av årsakene til at arter trues av utryddelse i Norge i dag¹.

Kunnskapsgrunnlaget

I høringsdokumentene kommer det frem at planarbeidet skal ha et tydelig fokus på kunnskapsgrunnlag. Det er en god tilnærming, siden kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold er viktig, både som et grunnlag for aktiv naturforvaltning, og ikke minst i arealforvaltningen.

Naturligvis er det mye man *ikke* vet om naturmangfoldet i en kommune; dette kan dreie seg om både hele organismegrupper som er dårlig kartlagt, slik som for eksempel insekter, sopp, moser og lav – eller det kan være naturtyper (jf. oppdatert metodikk for naturtypekartlegging). Det er også viktig å huske på at naturen stadig er i endring; derfor må eldre kunnskapsgrunnlag ofte tas med en klype salt – ikke minst når det gjelder arters forekomst i spesifikke områder.

En viktig del av arbeidet med kommunedelplanen blir å påpeke både hva man *vet*, men også hva man *ikke* vet om naturmangfoldet i kommunen. Vi mener at det eksempelvis også bør komme frem av planen hvilke geografiske områder som man anser for å ha et stort *potensial* når det gjelder naturmangfold (kan være både områder der forholdene ligger til rette for særlig stort artsmangfold, forekomst av rødlistede arter og forekomst av lokalt/regionalt sjeldne/fåtallige arter). Denne type områder kan da kartlegges nærmere etter hvert. Å forsøke å definere noen slike potensielle områder som er særlig viktige for det lokale naturmangfoldet, mener vi bør være en del av det kommende planarbeidet. Eksempler på slike områder kan være særlig verdifulle kulturlandskap, vassdrag, våtmarker, varierte skogsområder osv.

FNF Hordaland ønsker altså å presisere at en viktig del av det kommende arbeidet bør være tydelighet rundt hvor det er kunnskapshull – altså om hva man ikke vet. Slike kunnskapshull må da gjerne tettes hvis det blir aktuelt med inngrep/reguleringer i de aktuelle områdene. Her kommer ikke minst naturmangfoldloven § 7 (jf. §§ 8–12) til anvendelse.

Artsobservasjoner har etter hvert blitt en svært viktig kunnskapsdatabase om naturmangfold, og består for en stor del av observasjoner gjort av publikum/frivillige. Selv om databasen på ingen måte gir et uttømmende bilde av arters utbredelse, vil den i noen tilfeller kunne gi en pekepinn på hvilke områder som er artsrike, og hvilke områder som kan være viktige for eksempel for rødlistede arter. Det er imidlertid viktig å understreke at innholdet i *Artsobservasjoner/Artskart* i stor grad også er preget av «tilfeldigheter» – i den forstand av hvor artsrapportørene ferdes hen og hvilken artsgruppe de har mest kunnskap om. Kommuner med relativt sett mye areal og få innbyggere vil også gjerne ha færre artsrapportører enn kommuner med flere innbyggere.

¹[https://artsdatabanken.no/rodlisteforarter2021/Resultater/Pavirkningsfaktorer#:~:text=omfang%20og%20tid srom.,Arealendringer%20p%C3%A5virker%20ni%20av%20ti%20trueete%20arter,%25\)%20av%20de%20trueede%20artene](https://artsdatabanken.no/rodlisteforarter2021/Resultater/Pavirkningsfaktorer#:~:text=omfang%20og%20tid srom.,Arealendringer%20p%C3%A5virker%20ni%20av%20ti%20trueete%20arter,%25)%20av%20de%20trueede%20artene)

Aktuelle lenker og inspirasjon

Til slutt ønsker FNF Hordaland bare kort å minne om noen lenker som kan være nyttige.

Miljødirektoratets veileder for kommunedelplaner for naturmangfold:

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/miljohensyn-i-arealplanlegging/naturmangfold/kommunedelplaner-for-naturmangfold/>

Flere andre kommuner har laget planprogram til tilsvarende planer tidligere, f.eks. Trondheim kommune:

https://www.trondheim.kommune.no/globalassets/10-bilder-og-filer/10-byutvikling/miljoenheten/naturforvaltning/temaplan-naturmiljo/planprogram_fastsatt-desember-2020.pdf

Flere andre kommuner er ferdige med sin kommunedelplan for naturmangfold, f.eks. Haugesund kommune:

<https://www.haugesund.kommune.no/f/p1/i71e82ba6-e757-4c13-b0ef-384630d3c836/naturmangfoldsplan-2018-2026.pdf>

Naturkampen. I Sabimas satsing Naturkampen har man kartlagt hvordan norske kommuner gjør det på mange felt som er tilknyttet naturforvaltning. Det er naturlig at noe av denne statistikken også tas med i kommunedelplanen for naturmangfold.

<https://naturkampen.sabima.no/kommune/4632>

FNF Hordaland håper med dette av vi har kommet med noen nyttige innspill for den videre planprosessen, og ønsker Austrheim kommune lykke til videre med dette viktige arbeidet for å ta best mulig vare på kommunens unike og flotte naturmangfold.

Vennlig hilsen,

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Hordaland

v/ koordinator Gunvar Mikkelsen

Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og friluftsansjoner i Hordaland, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftsansjone i fylket. Per i dag er det elleve organisasjoner tilsluttet FNF Hordaland: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, BirdLife Norge avd. Hordaland, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT), Voss Kajakklubb og Hordaland krins av Norges Speiderforbund. Sammen representerer organisasjonene rundt 40 000 medlemmer i fylket.